

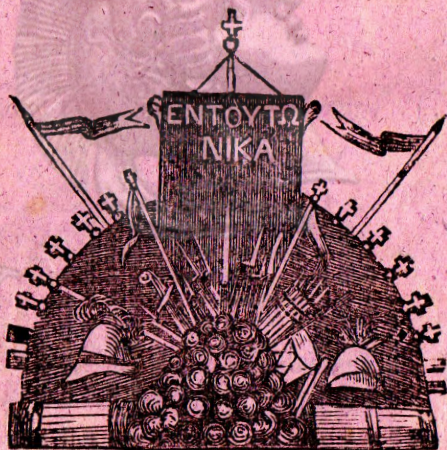
012
0.

Λόγος πανηγυρικός ἐκφωνηθεὶς ἐν τῷ Μη-
τροπολιτικῷ ναῶ Μεσολογγίου κατὰ τὴν
ἐπέτειον ἐθνικὴν ἑορτὴν τῆς 25ης Μαρ-
τίου ἐντολῇ τῆς ἐκκλησιαστικῆς
καὶ διοικητικῆς ἀρχῆς ὑπὸ Β.
Οἰκονομοπούλου

AP
B

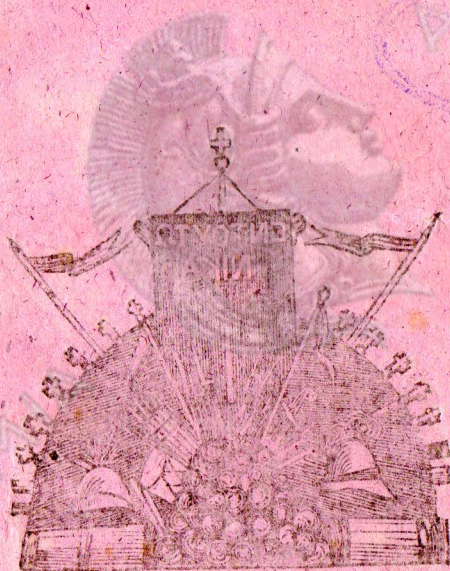
ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΒΗΧΑΣ
ΕΦΟΡ. ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

Ἐν Μεσολογγίῳ 28 Μαρτίου 1876.

ΤΥΠΟΙΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ι. ΓΟΥΡΓΟΥΡΙΝΗ.

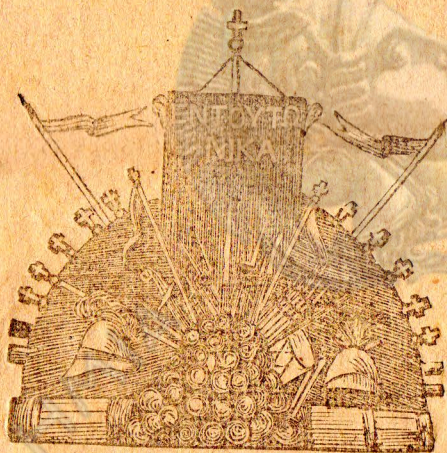
ΗΜΕΙΣ ΤΟ ΕΚ ΔΕΙΝΟΦΟΒΗΣ ΕΛΛΗΝΟΦΟΒΙΑΣ
 ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΕΛΛΗΝΟΦΟΒΩΝ ΕΝΑΝΤΙΟΝ
 ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΦΟΒΩΝ ΕΝΑΝΤΙΟΝ
 ΕΛΛΗΝΟΦΟΒΩΝ ΕΝΑΝΤΙΟΝ
 ΕΛΛΗΝΟΦΟΒΩΝ ΕΝΑΝΤΙΟΝ
 ΕΛΛΗΝΟΦΟΒΩΝ ΕΝΑΝΤΙΟΝ

ΗΜΕΙΣ ΤΟ ΕΚ ΔΕΙΝΟΦΟΒΗΣ ΕΛΛΗΝΟΦΟΒΙΑΣ
 ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΕΛΛΗΝΟΦΟΒΩΝ ΕΝΑΝΤΙΟΝ

ΕΛΛΗΝΟΦΟΒΩΝ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΕΛΛΗΝΟΦΟΒΩΝ ΕΝΑΝΤΙΟΝ

Λόγος πανηγυρικός ἐκφωνηθεὶς ἐν τῷ Μη-
τροπολιτικῷ ναῶν Μεσολογγίου, κατὰ τὴν
ἐπέτειον ἐθνικὴν ἑορτὴν τῆς 25ης Μαρ-
τίου ἐντολῇ τῆς ἐκκλησιαστικῆς
καὶ διοικητικῆς ἀρχῆς ὑπὸ Β'
Οἰκονομοπούλου

Ἐν Μεσολογγίῳ 28 Μαρτίου 1876.

ΤΥΠΟΙΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α. ΤΟΥΡΓΟΥΡΙΝΟΥ.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

» Εὐαγγελίζου γῆ χαρὰν μεγάλην, αἰνεῖτε οὐρανοὶ
 θεοῦ τὴν δόξαν. »

Ναὶ! χαρὰν μεγάλην ἡ γῆ σήμερον εὐαγγελίζεται,
 οἱ οὐρανοὶ ἀγάλλονται αἰνοῦντες τὴν δόξαν τοῦ
 θεοῦ, οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν ἀπὸ πρωΐας ἀναγγέ-
 λουσι τὸ πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας, οἱ ἱεροὶ ναοὶ ἀνθο-
 στόλιστοι μὲ τὰ εὖσσμα τῆς ἀνοίξεως ἄνθη ἀνοίγονται,
 οἱ τῆς ἐκκλησίας ἱεροφάνται εὐλαβεῖς εἰς τὸ θυσιαστή-
 ριον εἰσέρχονται, καὶ σύμψαλ ὁ χρισ. κόσμος εἰς τοὺς
 ἱεροὺς ναοὺς ἐκαστοῦ συνερχόμενος τελεῖ καὶ πανηγυ-
 ρίζει τὴν χαρμῶδον ταύτην ἡμέραν! ὀλόκληρος, λέγω,
 ὁ χρισ. κόσμος τοιοῦτο πράττει, ἐξαιρέτως δὲ ὁ ἑλληνι-
 σμός τὴν κορυφαία τῶν ἑορτῶν τοῦ ὅσον οἶόν τε μεγα-
 λοπρεπέστερον ἐπιτελεῖ!!

Καὶ διατὶ πρῶτον γίνονται; Διότι διπλῆ, ὦ φιλέστοι,
 ἑορτὴ τελεῖται σήμερον α) μὲν ὁ εὐαγγελισμὸς τῆς παρ-
 θενοῦ ἡτοῖ ἢ κατάβασις τοῦ θεοῦ εἰς τὸν κόσμον, καὶ β)
 ἡ 25ῃ Μαρτίου 1832 ἡμερᾶ καθ' ἣν ἀνεπετάσθη ἡ ση-
 μαία τῆς ἑλληνικῆς ἐλευθερίας!

Δικαίως λοιπὸν εἰς τὴν τῶν κατὰ πλῆρωμα ἑορτάζει ση-
 μερον, δικαίως εἰ ἐκαστοῦ ἑλληνοῦς πανηγυρίζουσι, δικαί-
 ως δὲ καὶ τὰ ἱεροκῆν μετολογεῖον, ὅπερ πρωτηγωνίση-
 σε κητικὴν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα, ἀθρόον συνέρρευ-
 σαι εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν αὐτοῦ ναὸν μεθ' ὄλου τοῦ ἐν-
 τιμοῦ θιάσου τῶν ἐκκλησιαστικῶν πολιτικῶν καὶ στρατιω-
 τικῶν ἀρχῶν, δικαιοῦς, λέγω, συνήλθωμεν μὲ πρό-
 σωπα φαίδρα καὶ πλήρη φιλοχρίστων καὶ ἑλληνοπρεπῶν
 αἰσθημάτων! διατιπρία ἑορτὴ ὑψιλοτέρα, ποῖα τελετὴ
 λαμπροτέρα ἢ ἡ ἀποβλέπουσα ἐνθεν μὲν τὴν διάρρηξιν τῶν
 δεσμῶν, τῆς εἰδωλολατρείας, ἐνθεν δὲ τὴν ἀπελευθέρωσιν
 ἡμῶν ἐκ τῆς αἰδηρᾶς τῶν Τούρκων δουλείας;

» Εἴτις λοιπὸν εὐσεβῆς καὶ καὶ φιλόπατρις ἀπολαύε-
 τω νῦν τῆς σεπτῆς καὶ λαμπρᾶς ταύτης πανηγύρεως;
 Εἴτις ρανίδα ἑλληνικοῦ αἵματος εἰς τὰς φλέβας αὐτοῦ αἰ-
 σθάνεται ἄς θεωρῇ τὴν ἡμέραν ταύτην ἑορτὴν ἑορτῶν καὶ
 πανηγυρίων πανηγύρεων!!

Και πρῶτον περὶ τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῆς παρθένου (α)

Γ' Ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ὅτε ἐπέση ὁ καιρὸς τῆς ἀπολυτρώσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἀπὸ τῆς προπατορικῆς ἀμαρτίας, τότε, κατὰ τὰς θείας καὶ ἱερὰς γραφάς, ἀπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν ἀρχάγγελον Γαβριὴλ εἰς τὸν κόσμον, ὅς τις διὰ τῆς θεοπνεύσου καὶ βρονταΐδους αὐτοῦ σάλπιγγος ἐξαγγέλλει εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος τὴν κατάβασιν τοῦ ὑψίστου, παρουσιασθεῖς δὲ εἰς τὴν παρθένον Θεοτόκον κραυγάζει τὸ « χαῖρε ».

Καὶ εὐθὺς ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς παρθένου ζωγραφίζεται ὁ λαμπρὸς τῆς δικαιοσύνης ἥλιος ! ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μετὰ ἑννέα μῆνας γεννᾶται, ἀναπτύσσεται κραταιοῦται βαπτίζεται παρὰ τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, καὶ παραλαβὼν δώδεκα μαθητὰς ἀλιεῖς ἰχθύων τοὺς καθιστᾷ ἀλιεῖς ἀνθρώπων, ἀποστέλλει αὐτοὺς ἵνα διδάξωσι τὸ εὐαγγέλιον ἐν πάσῃ τῇ κτίσει, αὐτὸς δὲ πορευόμενος εἰς πολλὰς πόλεις χώρας καὶ κώμας διδάσκει τὴν ἀλήθειαν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, διώκει ἐξ αὐτῆς τὸ σκότος καὶ τὴν καχυλὴν ἀμάθειαν, πολλὰ καὶ διάφορα τεράστια θαύματα ποιεῖ, νεκροὺς ἀνιστᾷ καὶ πρὸ πάντων τεταρταῖον τὸν Λάζαρον ! ἐκ σομάματος νηπίων καὶ θηλαζόντων ὕμνους καὶ αἴνους ἀποσπᾷ, μετὰ θαίων καὶ κλάδων μυρσίνης οἱ λαοὶ αὐτὸν ὑποδέχονται ! Πλὴν τίς διηγῆσεται τὰ μεγαλεῖα τοῦ θεοῦ ; ποία γλῶσσα ὅσον εὐλαλὸς καὶ εὐδίνητος ἐὰν ἦναι δύναται ν' ἀπαριθμήσῃ τὰ θαύματα τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὸν κόσμον ; ποῖος νοῦς εἶνε ἱκανὸς νὰ χωρήσῃ τὰ εὐαγγελικὰ τοῦ Χριστοῦ ὕψη ; ἐπιλείπει ἡμᾶς ὁ πᾶς χρόνος διηγουμένους, καίπερ ὀλίγιστα εἰδότας.

Ἡπὶ τέλους προδίδεται παρὰ τοῦ μαθητοῦ τοῦ Ἰουδα

(α) Τὸ θρησκευτικὸν τοῦτο μέρος τοῦ λόγου, περὶ τοῦ εὐαγγελισμοῦ καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτοῦ, ἐγένετο κατὰ δικαίαν ἀξίωσιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς, ἥτις διεξελθοῦσα αὐτὸ ἀρμοδίως ἐνέκρινε τὴν ἐκφώνησιν καὶ δημοσίευσιν αὐτοῦ.

ἀπάγεται ἐνώπιον τῶν Ἀρχιερέων ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ Πιλάτου ῥαπίζεται ἐμπαίζεται κολαφίζεται καταδικάζεται μετ' ἀνόμων λογίζεται στυρόνεται τέλος ἐν μέσῳ δύο Λησῶν καὶ διὰ τοῦ ἀγνοῦ καὶ παναχράντου αὐτοῦ αἵματος διαρρηγνύει τὰ δεσμά τῆς εἰδωλολατρείας! Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρεται καὶ θαῦμα θαυμάτων προσεξαγγέλλεται! Ἐκτοτε οἱ ὄπαδοι τοῦ Χριστοῦ πολλαπλασιάζονται, ὁ Χριστιανισμὸς μὲ τὴν ἀναγκαίαν τοῦ χρόνου πάροδον ἀνὰ πᾶσαν τὴν ὑψηλίον ἐξαπλοῦται, λαμπροὺς δὲ καὶ ἀγλαοὺς καρποὺς προσήνεγκε καὶ ὁσημέραι προσφέρει εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Πλὴν περὶ τῶν ἀγλαῶν τούτων τοῦ χριστιανισμοῦ καρπῶν ἠχοῦσιν ἐκάστοτε εἰ ἱεραὶ τῶν ἐκκλησιῶν ἀμβωνες καὶ διαπρωσίως κηρύττουσιν οἱ τῆς θρησκείας ἱεροφάνται, εἰς ἐμὲ δὲ μόνον ἐπιτρέψατε ἐν παρόδῳ σήμερον ἕνα ὑπομνήσω ὑμῖν ὅτι οἱ λαοὶ καὶ τὰ ἔθνη ἐκεῖνα ἀπὸ τὸν χριστιανισμὸν ἀσπασθέντα προσηκόντως ἠρμήνευσαν τὰς σεπτὰς τοῦ εὐαγγελίου γραφάς, τὸ ἄκρον τοῦτο ἅγιον τῆς ὑψηλῆς καὶ θείας φιλοσοφίας καὶ τῆς ἀνωτάτης ἠθικῆς, τὰ ἔθνη, λέγω, ἀπὸ εὐαγγελικῶς ἀνατρέφονται καὶ πολιτεύονται ἀνῆλθον τὴν ὑψίστην τῶν ἐθνῶν σκοπιάν, καὶ τὸ ὑπατον σημεῖον τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως καὶ μορφώσεως!

Ἐκτοτε, λέγω, οἱ ὄπαδοι τοῦ Χριστοῦ πολλαπλασιάζονται, τὸ σκότος ἐκ τοῦ μέσου τῆς ἀνθρωπότητος αἴρεται καὶ ἀντ' αὐτοῦ διαυγάζει τὸ φῶς τῆς ἀληθείας, καὶ μολονότι 19 σχ. αἰῶνες παρήλθον ἐλάχιστοι πρὸς τὸ ἀπειρον παραβαλλόμενοι μῶλα ταῦτα 400 περίπου ἑκατομ. εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ ποιμνὴν ποιμαίνονται, ὀλόκληρος ἡ σοφὴ Εὐρώπη ἐκτὸς τῆς Τουρκίας τὸν Χριστιανισμὸν ἠσπασθη, σύμπας ὁ νέος κόσμος τῆς Ἀμερικῆς, ὀλίγα δὲ μέρη τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἀσίας, ἐλευσεται δὲ ἡμέρα καθ' ἣν γενήσεται μία ποιμνὴ καὶ εἰς ὅ ποιμνὴ. » ἔχω καὶ ἄλλα πρόβατα ἔξω τῆς αὐλῆς ταύτης κάκεινά με διαγαγεῖν καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσι καὶ γενήσεται μία ποιμνὴ καὶ εἰς ποιμνὴν. »

Ἄλλὰ πῶς ἐτελεῖτο πρὸ πενήκοντα ἐτῶν ὁ Εὐαγγελισμός τῆς παρθένου; πῶς ἐπανηγύριζον οἱ πατέρες μας τὴν χαρμόσυνον ταύτην ἡμέραν ἐπὶ Τουρκοκρατίας; Οἱ καλοὶ κάγαθοὶ ἡμῶν πατέρες καὶ πρόγονοι συνερχόμενοι εἰς τοὺς ταπεινοὺς αὐτῶν ναοὺς, ἐν δροσὶ καὶ σπηλαιαῖσι εὐφραζον αὐτὴν ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ φόβου μὲ μετωπὸν σκυθρωπὸν καὶ περιλυπὸν! διότι σιδηροὺς ἐπεκάθητο ἐν τῷ τραχήλῳ αὐτῶν ὁ βαρύτερος ἐκεῖνος τουρκικὸς ζυγός! Ἡμεῖς ὅμως γαλουχηθέντες μὲ τὰ ἀγλαὰ καὶ ζωήροτα τῆς ἐλευθερίας νάματα πανηγυρίζομεν αὐτὴν μὲ (β) πλήρη ἐλευθερίαν καὶ μὲ σφιγτῶσαν καρδίαν· διατί; διότι ἡ 25η Μαρτίου 1821 ἀνέτειλε φαιδρὰ καὶ αἰσία! ὦ ἡμέρα ἐνδοξος καὶ λυμπερὰ! ὦ ἡμέρα φαιδρὰ καὶ εὐκλεῆς! ὦ ἡμέρα πανηγύρεως καὶ χαρᾶς!! ὦ, εὖ παρέσης 25η Μαρτίου 21 ὡς εὖ παρέσης! Τὰ χίλινα σώματα τῶν ἀπορθητῶν τοῦ Παλαμηδίου φρουρίων ἀπὸ πρῶις κροτοῦσιν! ἑκατὸ καὶ εἰς κανονοβολισμοὶ ἀπὸ τοῦ λόφου τῶν Νυμφῶν ὡς κεραυνοὶ παταγοῦντες ἀναγγέλλουσι τὸ πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας! λαοῦ πλῆθος ἄπειρον συνωθεῖται καὶ στρατός παρατάσσεται εἰς τὰς ἐπισημοτέρας ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τὴν ὥραν ταύτην, ἵπποι δὲ καλπάζοντες καὶ ἄμαξαι Βασιλικὴ πολυτελεῖα κεκοσμημέναι ἀγούσι τοὺς Βασιλεῖς καὶ τοὺς ἐπισημοτέρους ἄνδρας ἑλληνάς τε καὶ ξένους εἰς τὴν Μητρόπλιν! Πᾶσα ἑλληνικὴ πόλις πᾶσα κωμόπολις πᾶσα οἰκία φαιδρῶς πανηγυρίζει τὴν πανελληνιον ταύτην πανήγυριν, καὶ λόγοι πανηγυρικοὶ πολλαχοῦ ἐκφωνοῦνται ἐξυμνοῦντες τὸ ὕψος τῆς μεγαλοπρεποῦς ταύτης ἐθνικῆς ἑορτῆς!!

Πλὴν τοιαύτην ὑπόθεσιν πανηγυρικοῦ λόγου, Κύριοι, ἔπρεπε ν' ἀναλάβῃ σήμερον ἄλλος τις εἰς ἐπαγγέλματος ρήτωρ, ἵνα πλέσῃ τοὺς ἀμαράντους σφάνους τῆς ἐθνικῆς τῶν πατέρων μας δόξης, νὰ ἔχῃ δὲ καὶ εἰς χεῖρας του

(β) προτιμῶμεν τὴν ἀποκεκαμμένην ἡμερὴν ἀντὶ τῆς ρ. ε. τ. ὡς κρούουσιν λεπτότερον τὰς καρδίας τῶν εὐκισθῆτων ἀκρατῶν καὶ ἀνεγκνωστῶν.

Πινδάρου γλυκύφθογγον φόρμιγγα ὅπως κρούων αὐτὴν
 ἐξυμνῆ τὰ τεράσια τῶν προγόνων μας κατορθώματα, τοῖ-
 μῶ δὲ καγῶ νὰ σκιαγραφῆσω ὀλίγα τινὰ τοῦτε ἀρχαίου
 καὶ νέου ἑλλ. κόσμου, ὅσον ἔνεστι διὰ βραχέων, πεποι-
 θῶς εἰς τὴν ἐπικεῖνῃ κρίσιν τοῦ φιλοπάτριδος ἀκρατηρίου,
 καὶ εἰς τὴν ἰσορίαν τῶν προγόνων μας, ἧτις φιλοτιμεῖται
 ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ἀδυναμίαν μου ταύτην.

Ἀνελίττοντες τὰς δέλτους τῶν αἰώνων καὶ τὰ λελαξευ-
 μένα τῆς Πεντελης μάρμαρα ὑπὸ τῆς οὐρανίας τέχνης τοῦ
 Φειδίου εὐρίσκομεν ὅτι μεταξὺ τῶν ἐθνῶν ἅτινα προσείλ-
 κυσαν τὸν θαυμασμόν καὶ τὴν ἐκπληξιν τῆς ἀνθρωπότητος
 διαπρέπει τὸ ἑλλ. ἔθνος! ἀναγκαίως! Τίς ἀναλογιζόμε-
 νος τὰ τρισμέγιστα ἐκεῖνα κατορθώματα ἅτινα διεπράχθη-
 σαν κατὰ τὴν λαμπρὰν τοῦ ἑλλ. ἔθνους ἐποχὴν δὲν ἱλιγ-
 γιᾶ καὶ ἐκθαμβοῦται; τίς ἀναλογιζόμενος τοὺς δαιμονίους
 ἐκείνους ἀνδρας οὓς ἀνέδειξεν ἡ ἑλλ. ἀρχαιότης δὲν κύπτει
 κεφαλὴν ἐνώπιον τῆς θείας προνοίας; Τὸ ἑλλ. ἔθνος διέ-
 δωκεν εἰς ἅπασαν τὴν ὑψηλίαν τὰ φῶτα τὰς τέχνας τὰς
 ἐπιστήμας τὴν ἐλευθερίαν τὸν πολιτισμόν τὴν πρόοδον ἐν-
 γένει τῆς ἀνθρωπότητος, πλὴν ἐπέφρωτο καὶ τὸ ἔθνος τοῦ-
 το νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὸν αἰώνιον τῆς φύσεως νόμον εἰς τὰς
 μεταβολὰς τοῦ πανδομάτορος χρόνου εἰς τὴν παρακμὴν
 καὶ τέλος εἰς τὸν πολιτικὸν θάνατον!!

Ἄλλ' ὡς ὁ λύχνος πρὶν ἢ σβέσῃ, τοῦ ἐλαίου κατακαέν-
 τοι, φωτεινοτέρους καὶ λαμπροτέρους ἀναδίδει τοὺς τελευ-
 ταίους αὐτοῦ σπινθήρας, οὕτω καὶ τὸ ἑλλ. ἔθνος δὴ τῆ-
 λαυγίς καὶ φαεινὸς φωστῆρας ἐν τῇ δύσει τοῦ ἀνέδωκε,
 δι' ὧν καὶ τὴν οἰκουμένην περιεφώτισε καὶ ἑαυτῷ νέαν πε-
 ριέθηκε δόξαν! τὸν Ἀριστοτέλην καὶ τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον!

Ἐντὸς δώδεκα ἐτῶν ὁ εἰκοσαέτης μαθητῆς τοῦ Ἀριστο-
 τέλους μέγας Ἀλέξανδρος ἀρχισράτης τῶν ἐλλήνων
 κατὰ τῆς Περσίας, παρακολουθούμενος ὑπὸ τῶν ἐπισημοτέ-
 ρων ἀνδρῶν τῆς Ἑλλάδος μετὰ τρισμυρίων πεζῶν καὶ πεν-
 τακισχιλίων ἵππειων ἄρδην ἀνατρέπει τὴν δυναστείαν τοῦ
 Δαρείου, εἰσάγει τὰ ἑλλ. γράμματα εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ Ἀ-
 φρικτὴν τὰς τέχνας τὰς ἐπιστήμας τὸν πολιτισμόν, οἰκοδο-

μεῖ πόλεις λιμένας φρούρια καὶ σόλους καὶ ἐν ᾧ γένηται διδασκαλίαν ἀνάπτυξιν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ! Ἡλὴν ἀνακλήθεισ ὁ ἡμίθεος ἐν τῷ μέτῳ τηλικούτων πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν σχεδίων, φερεῖ τὴν Ἑλλάδα τῆς παγκοσμίου ἀρχῆς καὶ δίδωσι τέρμα εἰς τὴν ἑλληνικὴν πρόοδον !

Μετὰ ταῦτα ἀγωνίζονται μὲν ἐκθύμως ἡ Ἀχαικὴ συμμαχία καὶ τὸ Παναϊτωλικὸν συνέδριον ὑπὲρ τῆς κινδυνουούσης Ἑλλάδος, πλὴν οὐδὲν ἄλλο κατορθοῦσιν εἰμὴνὰ παρατείνωσι τὰς ψυχρὰς τοῦ ψυχοραγοῦντος ἑλλ. ἔθνους ἡμέρας ! Ἢδῃ, τοῦ δευτέρου π. χ. αἰῶνος μεσοῦτος, ὁ ἀήττητος ἐκεῖνος σιδηροφόρος τῆς Ρώμης κατακτητὴς Μούμιος, βαρὺς ἐπέρχεται κατὰ τῆς ἐξίσας τῶν Φώτων, ταπεινοὶ τὴν ἀγέρωχον Σπάρτην, θραύει τὴν Ἀχαικὴν συμμαχίαν, συλεῖ καὶ πύρρον πολεὶ τὴν ἀφνειὸν Κόρινθον, ἡ δὲ Ἑλλάς γίγνεται φεῦ ! Ῥωμαϊκὴ Ἐπαρχία !!

Βραδύτερον δὲ ἐπέρχονται αἱ φοβεραὶ ἐκεῖναι ἐπιδρομαὶ πολλῶν βαρβάρων λαῶν αἰτίνας ὡς ῥυπαρὰ ἰλῆς κατέκλυσαν τὴν κλασικὴν τῆς Ἑλλάδος γῆν !!

Ἐφεξῆς ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς οὐτε καταπεσοῦσης ἐλευθερίας ἀνεγείρονται τὰ μέγαρον τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατορῶν ἐπὶ αἰσίοις αἰῶσις διὰ τὸ ἑλλ. μεγαλεῖον, πλὴν καὶ αὐτὴ ἡ Βυζαντινὴ αὐτοκρατορία μὴ ἔχουσα σοικεῖα ἐντελοῦς ἑλληνικῆς ἔθνικότητος εἰς μάτην ἐπελάβατο ἐν ἐπταλόφῳ τὴν πολιτικὴν τῆς Ἑλλάδος ἀνάστασιν ! Τὸ αἶμα ῥέον ποταμῶν ὑπὸ ἀλλεπαλλήλων ἐπιθέσεων καὶ ἐπιδρομῶν πολλῶν ἀγρίων λαῶν, παρέλυσε τέλος τὴν ἰσχὺν τοῦ ἔθνους, ὅπερ ἐδέχθη γενναίως ἐπὶ τοῦ σῆθους του καὶ τὸ τελευταῖον τοῦτο τραῦμα, καὶ ἔπεσεν ἐντμῶς ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος μαχομένον τὴν 29ην Μαΐου 1453 !! Μωμενεύει ἡ ἴστορία πολιορκεῖ τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Ἑλληνορωμαϊκοῦ ἔθνους Κωνσταντινούπολιν μὲ 300 χιλ. στρατὸν καὶ 400 πλοῖα. εἰς μάτην ὁ Βασιλεὺς προκινδυνεύει ὡς ἀπλοῦς στρατιώτης, πολλὰς μυριάδας Τούρκων πίπτουσι μαχόμενοι καὶ ἐπὶ τέλους κυριεύουσι τὴν κιβωτὸν τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ἑλληνισμοῦ, ὁ δὲ Κωσ. ὁ Παλαιολόγος

πίπτει μαχόμενος, καταλιπὼν διὰ τῆς ἡρωικῆς ἀμύνης του ἀνεξίτηλον μνήμην εἰς τὰς καρδίας τῶν ἐπερχομένων γενεῶν !!

Ἐπῆλθεν ἡ πολυστράτιος καὶ ζοφερὰ ἐκείνη ἀποφράς ἡμέρα τοῦ 1453, καθ' ἣν ὁ βάρβαρος καὶ σιδηρεὺς ἐκείνος δορυκότητωρ κατακρημνίσας τὸν σαυρὸν ἐκ τοῦ ὕψηροφους θόλου τῆς Ἀγίας Σοφίας ἐνέπηξε τὴν ἡμισέληνον σημαίαν τῶν Τούρκων !! ὦ ἡμέρα φρίκης καὶ λύπης ! ὦ ἡμέρα λυπῆς καὶ ἀλγους ! ὦ ἡμέρα ταπεινώσεως καὶ ἐξουδενώσεως !!

Τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπακολουθεῖ δυσυχῶς ἡ ἄλωσις διαφόρων Ἑνετικῶν φρουριῶν, ἅτινα ἐπέτηχον εἰς τὸ Βυζαντινὸν κράτος (τῆς Ἐπτανήσου, τῆς Ναυπλίας, τῆς Μεθώνης, τῆς Κορώνης, τῆς Πύλου, τῆς Μονεμβασίας τῆς Ναυπάκτου κλ.) πᾶ ὅποια πάντα ἀλλοκαλῶς ἐκυρίευσαν οἱ Τούρκοι !!

Ἐπὶ 4 σχ. αἰῶνας ὁ υἱὸς αὐτοῦ τῆς ἐνομίας Ἀγαρηνοῦς πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως ἐπιβουλεύεται τὴν τιμὴν τοῦ φιλοτίμου Ἑλληνοῦ, σφετερίζεται τοὺς ἰδρώτας τοῦ πενομένου λαοῦ, τρέφεται ἀπὸ τὰ δάκρυα τῆς χήρας καὶ ἀπὸ τοὺς στεναγμοὺς τῶν ὄρφανῶν, θεβηλώνει τὴν ἱερὰν ἡμῶν θρησκείαν, προπηλακίζει τοὺς σοφοὺς τοῦ γένους διδασκάλους, καὶ οὐδὲν ἄλλο σκαπεῖ διὰ τῆς τυραννικῆς του διαγωγῆς εἰμὴ τὴν ἐξόντωσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τὴν ἐντελῆ ἀπόσβεσιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ !

Ἄλλ' ἂν καὶ διατελῆ ἡ πατρίς ἡμῶν ὑπὸ τοιαύτην ταπεινώσιν, ἂν καὶ ἐπιπέθηται ἐπὶ τοῦ ἑλλ. τραχήλου ὁ βαρύτερος ἐκείνος Τουρκικὸς ζυγός, ἀπῆρχεν ὁμοῦ εἰς ἔκκαστον Ἑλληνα φλέψ τις ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐζωογονεῖτο καὶ ἐφλεγμαίνετο αἷμα ζεὸν καθαροῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ διακαῆς σπινθήρ ὅστις ἐμελλε νὰ ἐνάψῃ καὶ νὰ θράσῃ αἷμα ἐλευθέρων ! ὁ σπινθήρ οὗτος συνδαυλισθεὶς δυσυχῶς προώως ὑπὸ τῆς Ἀυτοκρατείας τῶν Ῥώσων Αἰκατερίνης, πολεμούσης τότε πρὸς τοὺς Τούρκους, ἀνεπιτυχῶς ἐπισησερότησε τὸ 1769. Ὁ ἀγὼν οὗτος ἀξιοθρήνητος καὶ ὀλέθριος ἀπέβη, ἐπειδὴ πολυέριθμα στρατὰ Τουρκιλλοῦσιν εἰσελάσαντα εἰς τὴν χώραν τοῦ Πέλοπος καὶ εἰς πολλὰς

ἀλλας τῆς Ἑλλάδος χώρας πᾶν βανδαλικόν καὶ συγε-
ρόν διέπραξαν, πολλὰς πόλεις διήρπασαν καὶ ἠρήμωσαν
πολλὰς χιλ. ἀνδρῶν καὶ γυναικοπαίδων κατέσφαξαν!! Ἡ
ἀρπαγὴ ἢ δῆσις ἢ ἀγχόνη τὸ ξίφος καὶ ἡ βία ὑπῆρχον
τὰ μόνα νόμιμα μέσα τῆς διοικήσεως κατὰ τὰ τέλη τοῦ
παρελθόντος καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος!! Καὶ
κατέστρα φεῦ! κοιλάς κλαυθμῶνος ἢ πατρὶς τῶν χαρίτων!
Καὶ ἔνθα πρὶν ἐβλόσθησαν κοὶ ἀνέβαλον αἱ ἐπιστῆμαι αἱ
τέχναι ὁ πολιτισμὸς καὶ αἱ Μοῦσαι, ἐδέσποζον ἤδη χθό-
νιοι δαίμονες καὶ ὄρηνοι μόνον καὶ ὄδυρμοι ἤκούοντο πολ-
λοὶ!! (συγκίνησις)

Ἰλὴν τὰς ἀτελευτήτους τοῦ ἔθνους ἡμῶν τραγωδίας
καὶ σπαραξικαρδίουσ οκηνὸς ἄς παρέλθωμεν ἀδαχευτεὶ καὶ
γενναίως διὰ τὸ πανηγυρικόν τῆς ἡμέρας, θεωροῦντες αὐ-
τὰς ὡς θυσίας ἱλασθρίους προσφερομένας εἰς τὸν αἱματό-
συρτον βωμὸν τῆς θείας προνοίας! Στρέψωμεν τοὺς ὀφ-
θαλμοὺς μας εἰς τὸν ἱερόν καὶ σεβάσμιον κληρον, εἰς τοὺς
σοφοὺς τοῦ γένους διδασκάλους, εἰς τὴν ἐταιρίαν τῶν
φιλικῶν καὶ εἰς τοὺς ἐκασταχοῦ ἀρματολοὺς καὶ προεσῶ-
τας, οἵτινες ἐποδηγέτησαν τὸ ἔθνος εἰς τὴν ἀναγέννησιν
καὶ σωτηρίαν αὐτοῦ.

Ὀυδέποτε οἱ ἀοίδιμοι οὔτοι ἄνδρες ἐπελάθοντο τῆς ἱε-
ρᾶς αὐτῶν ἀποστολῆς, οὐδέποτε νήδυμος ὕπνος κατέβη
ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν των, ἀλλ' ἀγρυπνοὶ καὶ ἀκοίμητοι φρου-
ροὶ περιέμενον τὴν ῥοδοδάκτυλον αἴγλην τῆς ἐθνικῆς ἡ-
μῶν παλιγγενεσίας!!

» Ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ σύμπαντος, Κύριοι, διηγε-
κῆς ὑπάρχει ὁ πόλεμος μεταξὺ παιδείας καὶ ἀμαθείας με-
ταξὺ ἐλευθερίας καὶ δεσποτισμοῦ. Ἐν τῇ ἀκαταπαύστῳ
ταύτῃ πάλῃ τοῦ σοιχείου τῆς γενέσεως καὶ φθορᾶς τὸ σοι-
χείον τῆς παιδείας καὶ τῆς ἐλευθερίας ἀεὶποτε καταβάλλ-
λει τὸ σκότος καὶ τὴν τυραννίαν.

Ἄλγμαντον καὶ ἀσθάρτον μεταβαίνει ἀπὸ χώρας εἰς χῶ-
ραν ἀπο γενεῆς εἰς γενεάν ἀνεγείρον ἐκ τοῦ θανάτου τὰ
πτώματα καὶ διὰ τῆς θρονιῶδους αὐτοῦ σάλπιγγος τοὺς
ἀπ' αἰῶνων εἰς λήθη γερῶς προσκαλοῦν εἰς ἀνάστασιν ».

Ναί ! κατὰ τὰς παραμονὰς τοῦ 21 πρώτῃ πασῶν ἡ ἑλλ. παιδεία ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος μαχομένη· προσηφώνησεν ὡς ἄλλη Εὐρύκλεια τῇ κατακειμένη « Ἑλλάδι. » Ἔγρεο Πηνελόπεια φίλον τέκος ὄρρ' ἴδῃαι ὄφθαλμοῖσι τοσοῖσι τὰ τ' ἔλδεαι ἤματα πάντα ἤλθ' Ὀδυσσεύς καὶ οἶκον ἱκάνεται ὄψεσθαι ἔλθων » Πανταχοῦ νῦν τοῦ πανελληνίου διασαλπίζεται ἡ Μαραθωνομάχος καὶ Σαλαμινία ἐκείνη φωνὴ τῆς ἐλευθερίας.

» Ἴτε, παῖδες Ἑλλήνων, ἴτε, ἐλευθεροῦτε πατρίδα ἐλευθεροῦτε δὲ παῖδας γυναῖκας θεῶν τε πατρῶων ἐδῆ θήκας τε προγόνων, νῦν ὑπὲρ πάντων ἀγῶν »

Πανταχοῦ νῦν ἤχουσι τὰ θεσπέσια ῥήματα τοῦ Ῥήγα τοῦ πρωτομάρτυρος τῆς ἑλλ. ἐπαναστάσεως, ὃν τόσον πρόωρως ἀφῆρπασεν ἀπὸ τὰς ἀγκάλας τοῦ ἐλληνισμοῦ ἡ Αὔστριακὴ τιάρα, καὶ τὸν παρέδωκεν εἰς τὸν Πασᾶν τοῦ Βελιγραδίου ἐνθα ἀπηγγονίσθη, πανταχοῦ, λέγω, τραγουδοῦνται τὰ θεσπέσια ἄσματα τοῦ Φερραίου.

» Ὡς πότε καλλημαρία θά ζῶμεν 'ς τὰ σενά,
μονάχοι 'σάν λοντάρια 'ς ταῖς ῥάχαις 'ς τὰ δουνά ;
σπηλιαῖς θά κατοικοῦμε θά βλέπωμεν κλασιῶ,
θά φεύγωμ' ἀπ' τὸν κόσμον καὶ τὴν σκληρὴν σκλαβιά ;
θά χάνομε ἀδέρφια πατρίδα καὶ γονεῖς,
τοὺς φίλους τὰ παιδιὰ μας κι' ὄλους τοὺς συγγενεῖς ;
καλλίτερα μιᾶς ὥρας ἐλεύθερη ζωῇ,
παρὰ σαράντα χρόνια σκλαβιά καὶ φυλακὴ » ! !

Εἰς τὰ θούρια ταῦτα καὶ ἐγερτήρια ἄσματα

» Ἐοῦ ἡ Πελοπόννησος ἡ Ἀττικὴ μυκάται,
καὶ δάκνων τὰς ἀλύτεις του ὁ Ἀκαρνὰν βρυχᾶται »

Ὁ αἰοιδιμος Ὑψηλάντης τὸν ἕνα του πόδα κτυπᾷ ἐν Μολδοβλαχίᾳ καὶ κλονισμὸν αἰσθάνεται ἡ ἁγία ῥίβδος τοῦ Γερμανοῦ ἐν Ἀγία Λαύρα.

Ὁ σπινθὴρ ὅστις ἐμελλε ν' ἀνάψῃ καὶ βράσῃ αἷμα ἐλευθέρων ὡς κεραυνὸς πυρσοκροτεῖ τὴν 25ην Μαρτίου 21 ! !

Τὰ δὲ τέκνα τῆς ἀσραπῆς οἱ ἀτρόμητοι παῖδες τοῦ Ἀρεως πατέρες ἡμῶν βροντοφωνήσαντες τὸ ἐωθινὸν κατὰ βαρβάρων τῆς ἐλευθερίας σάλπισμα ἰσχυροειῶς πρὸς τὸν

Σουλτάνον ἀνέκραξαν. Ἄγριε Τούρκε ! τὴν προπετὴ καὶ
καταχθόνιον διαγωγὴν σου χαύνωσιν κράτει ! ἔδεδήλωσας
καὶ ἑκαύσας τοὺς ἱεροὺς ἡμῶν ναοὺς ! πᾶν ἀνόσιον καὶ βανδα-
λικόν κατὰ τῆς πατρίδος μας διέπραξας ! διήρπασας τὴν τι-
μὴν καὶ τὴν περιουσίαν μας ! ἠτίμασας τὰς παρθένοὺς τὰς
μητέρας τὰς ἀδελφὰς μας ! ! (συγκίνησις) ἄλλ' ὁ νό-
μος τῆς ἀνταποδόσεως εἶνε αἰώνιος νόμος τῆς φύσεως,
οὐδεμία ἀσέβεια κατὰ τῶν δικαιωμάτων τοῦ λαοῦ μένει πο-
τὲ ἀνεκδίκητος καὶ ἡ ἐκδίκησις αὐτῆ τοσοῦτον φοβερὰ πα-
ρασκευάζεται ὅσω μῆλλον καὶ ὀγκωδέστερος τῶν ὕβρεων ὁ
σῶρος » ! ! .

Σύμπασα τότε ἡ Ἑλλὰς λαμβάνει τὰ ἐσκωριασμένα ἐκ
τῆς δουλείας ἔπλα καὶ πραγματοποιεῖ εἰς 7 ἔτη τὸ τερά-
σιον τῆς ἀνεξαρτησίας ἔργον ! ! Τὴς σοφὸς ἔχει ποιούτην
σοφίαν, τὴς φιλόλογος ποιούτην πολυμάθειαν, τὴς φιλόπα-
τρις ποιούτην φιλοπατίαν ἢ ῥένον τῆλικαύτην εὐγλωτ-
τίαν καὶ εὐφράδειαν ἵνα ἐκαστὸς ἐρωτικῆ τῶν διαπυρρον
πατριωτισμὸν τῶν ἀειμνήτων προγόνων μας, καὶ νὰ ἀφη-
γηθῇ τὰ τρόπαια τῶν νέων Θεσσαλομάχων καὶ Κονιαγι-
ρων ; σιγησάτω πᾶσα γλῶσσα ῥητορικῆ, πᾶς Ἕλλην ἱκα-
νὰς τῆς ἰσότητος πληροῦ σελίδας, ἐκάστη σελίδα μὴ γῆς καὶ
νίκης τρόπαιον ! !

Πρὸς ἐπίρρουσιν τῶν ἀνωτέρω λόγων ἃς ἠχίσσωσιν οἱ θαύ-
χοι τοῦ Παλαμηδίου καὶ τῶν Θεσσαλομάχων, ἐκτελέσθη ἡ
δόξα τῆς Γραβιάς τῆς Ἀλαμάννας καὶ τῆς Πιερίας, ἃς ἐρω-
τηθῇ τὸ ἠρωϊκὸν καὶ μυριόνηκρον Σοῦλι τὰ περίεξ τοῦ Καρ-
πηνησίου μέρι, ἡ Ἄμφισσ ἡ Ραχῶβη ἡ Ἄμπλεωνη, ἃς ἐ-
ρωτηθῇ τὸ Βαλτέτσι, τὸ Λεβίδι τὰ Βερβενα τὰ Δολιανὰ ἢ
Δημητσάνη ἢ Τρίπολις ἢ Ἀκρέπολις τὸ Φάληρον ὁ Ἄκρο-
κόρινθος τὰ Δερβενακία ὁ Ἅγιος Σώσης τὰ Μαδρα λιθάρια
ἢ Καρού ἢ Ἀκράτα αἱ Πάτραι ἢ Ἅγια Λαύρα τὸ μέγα Σπήλαι-
ον τὰ Καλάβρυτα καὶ ἄλλοι ἐνδοξοὶ τόποι καὶ θέλωμεν μά-
θει ὅτι ὀλίγοι μαχόμενοι κατὰ πολλῶν δέκα κατὰ ἑκατὸν
ἑκατὸν κατὰ χιλίων ἀπλοὶ κατὰ ἐνόπλων ἀδύνατοι κατὰ
ἰσχυρῶν πεναλέοι κατὰ κεκοροσμένων ἐκέρδιζον λαμπρὰς
νίκας, ἃς ἐρωτηθῇ ἡ Ἰθῆρα ἢ Σπέτσαις τὰ Ψαρά ἢ Χίος

ἡ Τένεδος, ἃς ἐρωτηθῶσι τὰ αἵματεβαρή ὕδατα τοῦ Νεοκίεσσου ἐνθα αἱ τρεῖς εὐεργέτιδες δυνάμεις ἀποβλέπουσιν εἰς τὸ παρελθὸν μεγαλεῖον τοῦ ἔθνους μας ἀνάπτουσι τὰ ἐν τοῖς θαλασσοπόροις κυρπνίοις ὀχήμασι χαλκῶσμα τηλεβόλα, ὧν ἡ ἄσραπὴ καὶ ἡ θροντὴ καὶ τὰ κυρπάλαμα τοῦ θανάτου θέλη ἐξεμηδένισαν τὸν Τουρκικὸν στόλον πληρῶσαντα τὴν θάλασσαν τοῦ Ναυαρίνου ναυτικῶν ναυαγίων καὶ φόνου πολλοῦ ! !

Ἄλλὰ διατι νὰ καταφύγωμεν εἰς τόσον μακρὰς ἀποστάσεις ; διατι νὰ ἀναδραμάωμεν εἰς τόσον ἀπώτατον διαστήματα ; Δὲν ἐρωτῶμεν τὸ καρτερικὸν καὶ υπερήφανον Βασιλάδε ; δὲν ἐρωτῶμεν τὴν περιβόητον Κλεισόβαν καὶ τὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Τριάδος ἐνθα 120 ἑκατόγχειρες ἔβαψαν τὰ τελέγη αὐτῆς μετὰ τὸ αἶμα τοσοῦτων Τούρκων καὶ Ἀράβων, ἐπλήγησαν τὸν Κρούταχην, ἔσφαξαν τὸν Χουσεῖν Μπέην, καὶ ἐχάραξαν τὸ ὄνομα τῆς Κλεισόβης μετὰ χουσαὶ καὶ ἀνεξάλειπτα γράμματα εἰς τὰς σελίδας τῆς ἱστορίας ; Δὲν ἐρωτῶμεν τὸ Μισολόγγι τὸ ὁποῖον διὰ τοῦ ἠρωτισμοῦ του κατὰ τὰς τρεῖς πολιορκίας καὶ διὰ τῆς κοσμοβοήτου ἐξόδου του διατρόπησε μετὰ τὸ καρυσφύλλι τὴν τιάραν τὸ σκῆπτρον τοῦ Σουλτάνου, κατέστησεν αὐτὸν ἐμμανῆ καὶ λυσσώδη καὶ προσεῖλκυσε τὴν συμπάθειαν τῆς Εὐρώπης καὶ σύμπαντος τοῦ ἐξευγενισμένου κόσμου ; ! (ἐνθουσιασμός) Καὶ διατι νὰ ἐρωτησῶμεν ; δὲν ἀκούωμεν τοὺς θρηνώδεις γογγυσμοὺς τοὺς ἀναπεμπομένους ἀπὸ τὰ ἱερὰ ταῦτα ἔδαφῃ τὰ ζυμωμένα μετὰ μαρτυρικὸν αἶμα τηλικούτων λεοντοκάρδων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ! ! Καὶ περὶ μὲν τῶν πλείστων θέσεων καθ' ἃς τὰ ἑλλ. ἀρχαῖκά ὄπλα ἐθριάμβουσαν ἢ ἠρωικῶς ἀντέστησαν πρὸς τὸν Τουρκοαιγυπτιακὸν πόλοσσόν εἶπομεν ἤδη διὰ βραχείων.

Τίς ὁμως ἔχει χαλυβδίνην καρδίαν ; τίς εἶνε τοσοῦτον χαλκέντερος νὰ ἀφηγηθῆ καὶ παραστήσῃ τὰς διαδραματισθείσας ἐπταετείς τραγικὰς σκηνὰς πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἰδίως δὲ ἐνταῦθα ; τίς λέγω δύναται νὰ ἀπεικονίσῃ τὸ κοσμοβόητον τῆς ἐξόδου δράμα τοῦ Βασιλαδίου τῆς Κλεισόβης καὶ τοῦ ἀνεμομύλου ; Μόνον Σὺ, ὦ Ζῶσα ἱστορία,

τούτο δύνασαι ! » ὦτα γὰρ τυγχάνει ἀνθρώποισιν ἔοντα ἀ-
πιστότερα ὀφθαλμῶν » Σὺ σεβασέ γέρον ! λείψανον περι-
εσθὲν ἀπὸ τὴν ἀγρίαν τοῦ Ἰμπραήμη μάχαιραν, ἔλθε !
ἔλθε νὰ μᾶς διηγηθῆς ποῦ εἶδες μέ τὰ ἑμιάντια σου τὸν
φρικαλέον ἐκεῖνον βουβαρδισμόν τῆς 12 Φεβρουαρίου 26. !!
διηγήσου μας πόσοι ἀτρόμητοι μαχηταί ! πόσοι νέκι Σπαρτιά-
τιδες πόσαις γενναίαις Ἡσιολογγίτισαις μὲ τὰ βρέφη εἰς τὰς
ἀγκάλας δὲν ἐγένοντο βορὰ τῶν βροντοφόρων ἐκείνων κε-
ραυνῶν !! ἔλθε νὰ μᾶς διηγηθῆς τὰς σιμωγὰς καὶ τοὺς θρή-
νους, οἵτινες ἐπέκνωσαν τὴν ἀτμοσφαῖραν κατὰ τὸν ἀπο-
χαιρετισμόν τῆς ἱστορικῆς ἐκείνης νυκτός τῆς 10 Ἀπριλί-
ου, ὅτε ἀπεχαιρέτων οἱ ἀδελφοὶ τοὺς ἀδελφούς ἢ μανά-
δες τὰ παιδιὰ !! . . . (βαθιτάτη συγκίνησις) . . . . .
(ἀπρόοπτον) Ὅταν ὁ Ἕλλην εὐθυμῶν τραγουδῆ ἠρωϊκὰ
ἄσματα τῆς πατρίδος του, κλαίει θρηνεὶ μᾶλλον, διότι τὰ
τραγούδιχ ταῦτα εἰς ἐλεγεία μοιρολόγια ἐκφράζοντα τὰς
συμφορὰς τῶν πατέρων του !!

Ὅταν πανηγυρίζῃ ἐθνικὰς ἑορτὰς καὶ ἀνατρέξῃ ὀλίγον
εἰς τὸ παρελθὸν τὰς χαρμοσύνας τελετὰς εἰς πανελληνί-
ους κηδεῖας μεταβάλλει, διότι ἐκάστῃ σελίς τῆς ἱστορίας
του καὶ νέον μαρτυρολόγιον περιέχει !!! . . . . .
Ἐλθε, γέρον, νὰ μᾶς διηγηθῆς, ὅταν ἐθραύσθη ἡ γέφυρα, ποῖ-
αι φωναὶ γοεραὶ καὶ φρικαλέαι δὲν ἐξήρχοντο ἀπὸ τοὺς λε-
βέντες ἐκείνους !! εἶπέ μας ὁποῖος παράτολμος παλλη-
καρισμὸς ὤθησε τοὺς ἀτρομήτους ἐκείνους τοῦ ἀνεμομόλου
ἤρωας καὶ ἄλλους μάρτυρας πολλαχοῦ τοῦ Μετολογγίου
ὥστε νὰ ἐκσφενδονίσωσι τὰ μέλη των εἰς τὸν ἀέρα ; !!

Ἐλθε νὰ μᾶς διηγηθῆς Σεβ. λείψανον τῆς ἐξόδου ! πῶς
ἠδυνήθητε νὰ ἀνθέξῃτε κατὰ τόσων σσιχαίων τῆς φύσε-
ως, κατὰ τόσου ψύχους καὶ πείνης ; πῶς ἠδυνήθητε νὰ
διαρρήξῃτε τὰς πυκνάς τοῦ Ἰβραήμη φάλαγγας ; καὶ πῶς
διήλθατε διὰ τηλικούτου πυρός καὶ σιδήρου ; !! διὰ νὰ
δώσητε εἰς ἡμᾶς τοὺς ἀπογόνους Σας ὀλίγην γῆν ἐλευ-
θέραν !! Σκιαὶ προγόνων σεβασαί !! . . .

Σκιαὶ προγόνων σεβασταί ! !

Σὺ, ὦ ἱερεὶ καὶ σεβάσμιε κλήρε, Πατριάρχα Γρηγόριε

Γερμανέ παλαιῶν Πατρῶν καὶ λοιπὴ σεβασμία χορεία τοῦ κλήρου, ἣτις ἐνέσπειρας εἰς τὰς καρδίας τῶν νέων Ἑλλήνων τὸν σπέρων τῆς πίστεως !! Σὺ πρόδρομε τῆς ἐπαναστάσεως Ῥήγα Φερραῖτε, Ἀδαμάντιε Κοραῖ καὶ λοιπὴ χορεία τῶν σοφῶν τοῦ γένους διδασκάλων, οἵτινες διὰ τῶν συγγραμμάτων καὶ τῆς διδουκαλίας Σας ἐθερμάνατε τὰς καρδίας τῶν Ἑλλήνων μὲ τὰ φλογερὰ τοῦ ἐλληνισμοῦ αἰσθήματα !!

Σὺ πρόεδρε τῆς Φιλ. ἐταιρίας Ἀλέξανδρε Ὑψηλάντα, κυβερνήτα τῆς Ἑλλάδος Καποδίστρια, Σκουφᾶ ἰδρυτὰ τῆς ἐταιρίας Ἀναγνωστῶν ἀπόστολε ταύτης καὶ λοιπὰ ἐνδοξα μέλη !!

Σεῖς περινοῦσατοι πολιτικοὶ τῆς Ἑλλάδος Ἀνδρέα Ζαΐμη Ἀλέξανδρε Μαυροχορδάτε καὶ λοιποὶ ἅπαξ ἅπαντες, οὓς τὸ φιλόπατρι ἀκροατήριον καλῶς γινώσκει !!

Σεῖς, ὧ εὐγενεῖς καὶ φιλόανθρωποι τῶν φιλελλήνων σκιαί, Βασιλεῦ τῆς Βαυαρίας Λουδοβίκε, Πίνδαρε τῆς νέας Ἑλλάδος λόρδε Βύρων, Κόγγραν, Ἄστυξ, Κόδριχτων, καὶ λοιποὶ οἵτινες συναποτελεῖτε τὴν αἰσίμιον τῶν φιλελλήνων χορείαν !! πανηγυρίσατε διὰ τοῦ πνευματικοῦ τῆς φυγῆς ὄμματος μετ' ὀλοκλήρου τοῦ ἐλληνισμοῦ τὴν χαρμόσυνον ταύτην ἡμέραν !!

Σὺ ὧ ἡγεμονικὴ σκιά Δημητρίου τοῦ Ὑψηλάντου, περινοῦσατε στρατηγὲ τῆς Πελοποννήσου Κολοκοτρώνη, στρατηγὲ τῆς σερεῆς τσαρκοφάγε Καραϊσκει, Σὺ ἀτρόμητε Μάρκο Μπότσαρη, Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη Δελιγιάνναι Πετμεζαῖοι, Σεῖς γενναῖοι Ὀδυσσεῦ Ἀνδρούτση, Κίτσο Τσαβέλα, Ἰωάννη Νοταρᾶ Σολιώτη καὶ λοιποὶ τῶν ἐλλ. ὄπλων ἀρχηγοὶ καὶ ὄπλαρχηγοὶ ἅπαξ ἅπαντες !!

Σεῖς τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος ἀτρόμητοι ἀρχηγοὶ καὶ ὄπλαρχηγοὶ ὧν τὰ ὀνόματα τὸ εὐγενές ἀκροατήριον κάλλιον ἐμοῦ γινώσκει !!

Σεῖς θαλασσομάχοι Μιαοῦλαι, Κουντουριῶται, Κριεζίδες, Σαχτούραι Τσαμαδοὶ Τομπάζαι καὶ λοιποὶ θαλάσσιοι δελφίνες οἵτινες τηλικαῦτα περιφανῆ τρόπατα ἤρατε κατὰ διήρεων καὶ τριήρεων ! Σὺ δαιμόνιε υἱὲ τῶν Φαρῶν λεί-

φανον ἐπιζῶν ἐκ τῶν ἡρώων τῆς νέας Ἑλλάδος ! Σὺ Ἱε-
 ράρχα Ἰωσήφ μετὰ τῶν ἐκσπενδονισθέντων πολλαχοῦ τοῦ
 Μεσολογγίου εἰς τὸν αἰθέρα ἡρώων ! Σεῖς πανεύφημοι τοῦ
 Βασιλαδίου μάρτυρες, Σεῖς χαλκέντεροι τῆς Κλεισόβης
 πρόμαχοι, Σεῖς τοῦ Μεσολογγίου γίγαντες, λέοντες τῆς
 καταπληκτικῆς ἐκείνης ἐξόδου ! Σεῖς τοῦ Μεσολογγίου εὐ-
 γλωττοὶ ῥήτορες ἀρχηγοὶ ὀπλαρχηγοὶ ἀπαξ ἅπαντες ὧν
 τὰ ὀνόματα ἄπειρα σέματα ἤδη μνημονεύουσι τὸ δὲ ἐμὸν
 μετ' ἄλγους ψυχῆς δὲν δύναται νὰ ὀνομάσῃ ! (δ) Σεῖς τέλος
 τῆς Ἐπαναστάσεως ἀρχηγοὶ ἀπαξ ἅπαντες καὶ γενναῖοι στρα-
 τιῶται !! ζώσθητε τὰς ἀρχαϊκὰς μὲν πλὴν ἐνδόξους πα-
 νοπλίας Σας καὶ πανηγυρίζετε μετὰ τῶν τέκνων Σας τὴν
 πανελλήνιον ἑορτὴν τῆς 25ης Μαρτίου ἐνώπιον τῆς ὁποίας
 ταπεινεῖται τὰ χρονικὰ τῶν αἰῶνων ! ! ! Πλὴν διατι-
 τοσοῦτον βαρυσταλαγαίτε, ὦ ἱεραὶ ψυχαὶ ; Διατί τοσοῦτον ἄλ-
 γος κυριεύει τὰς ψυχὰς Σας ; Ναί ! βαρυσταλαγαίτε διότι ὁ Ὀλυμ-
 πος δὲν ὑφοί ἐλευθέραν τὴν κεφαλὴν του, ἀπὸ τοῦ Πίνδου
 δὲν ἀκοιθεται ἄσματα χαρᾶς καὶ ἐλευθερίας ! τὸ ὑπερήφα-
 νον Σοῦλι δὲν αἶρει ἀδέσμευτον τὴν κορυφὴν του ! ἢ γερα-
 ρὰ τοῦ ἔθνους κεφαλὴ ἢ Ἐπτάλοφος τέπτεται ὑπὸ τῆς μά-
 σιγος τῶν Μουσουλμάνων ! ἢ Ἀγία Σοφία βεβηλοῦται ὑπὸ
 τῶν ἐχθρῶν τῆς πίστεως ! ! (συγκίνησις ἀπερίγραφτος)
 Πλὴν μὴ κλαίετε, ὦ σικαὶ προγόνων σεβασταὶ ! Ἰδοὺ μα-
 κρὰν ἐκεῖ ὑποφώσκει μειδιῶσα γλυκεῖα αὐγή, ἀνατέλλει
 ἐκεῖ ἐκ τῶν τεμπῶν ῥοδινὴ ἠῶς ! Μακρὰν δὲν εἶνε ἡ ἀνα-
 τολὴ ἧς θὰ ὀδηγήσῃ ἡμᾶς εἰς τὰ πεδία τῆς Θεσσαλίας
 καὶ εἰς τοὺς βράχους τοῦ Σουλίου, ὁπόθεν ἡμεῖς ἱεραφάν-
 ται τῆς ἐλευθερίας ἐπανακάμπτοντες ἀπὸ τοῦ ἐψηλόν ἐκεῖνο

(δ) ἢ Ἄρῃ τὸν ἀγαθὸν ῥήτορα μὴ ἐγκωμιάζειν παρόντας ἢ
 προγόνους παρόντων, ἐκλεπτέον γὰρ ἔν τὸν τοιοῦτον τοῖς ἀκροα-
 ταῖς εἰκότως κλόκαλα οὐτιδανόν, καὶ ἐντεῦθεν πρὸς τὸν τελικὸν
 τοῦ λόγου σκοπὸν ὀρμώμενον ἢ Λογγίνοσ. Ἄλλωσ, εὐφρόνοσ γὰρ τοῖς
 ζῶσι πρὸς τὸ ἀντίπαλον, τὰ δὲ μὴ ἐμποδὸν ἀνταγωνίσω εὐν-
 νοία τετίμαται ἢ Θεοσ.

Καὶ γὰρ τοῦ Σουλίου, θέλομεν κλίνει τὸ γόνυ πρὸ τοῦ Μω-
σαλίου τοῦ Μάρκου καὶ τῶν λοιπῶν ἡρώων μας, καὶ θέ-
λομεν θύσει σώματα Τούρκων θηρία τοῦ Ταρτάρου, καὶ
θέλομεν σπείσει κρατῆρα αἵματος τυραννικοῦ! (ἀπερίγραπ-
τος ἐνθουσιασμός)

Ἄλλὰ τί ἀκούω κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην ; ἀπατῶμαι ἢ
καὶ εἰς ὑμᾶς τοῦτο συμβαίνει ; ! Ἀκούω σάλπιγγα βρον-
τόφωνον περιηχοῦσαν καθ' ἅπασαν τὴν τε δούλην καὶ ἐ-
λευθέραν Ἑλλάδα καὶ λέγουσαν ! ! Ἱεραὶ σκιάι τῶν ὑπὲρ
πίσεως καὶ πατρίδος ἐν τῷ ἱερῷ ἀγωνί ἀγωνισθέντων καὶ
πεσόντων ! ἐγέρθητε σήμερον ! ! καταβῆτε σήμερον ἀπὸ
τῶν οὐρανίων σκηνωμάτων Σας νὰ πανηγυρισθῆτε εἰς τὸν
ναὸν τῆς μεγάλης Ἑλλάδος ! Ἱεουργεῖ ἐν αὐτῷ ὁ Γερ-
μανός καὶ ὁ Γρηγόριος μετὰ τῶν 12 ἀπαγχονισθέντων ἐν
Κωσαντινουπόλει Ἀρχιερέων, τοὺς ὑπηρετοῦν τὰ χερου-
βίμ καὶ τὰ ἐξαπτέρυγα Σεραφίμ τοὺς ὑπηρετεῖ ὁ Παπα-
φλέσας καὶ ὁ Παπανικολῆς καὶ τοὺς διακονεῖ ὁ νέος τῆς
Ἑλλάδος Λεωνίδας Ἀθανάσιος Διάκος ! ! . . .

Αἰωνία ἡ μνήμη τῶν ὑπὲρ πίστεως καὶ πα-
τρίδος ἐν τῷ ἱερῷ ἀγωνί ἀγωνισθέντων καὶ πε-
σόντων Ἑλλήνων τε καὶ Φιλελλήνων ! !
Ζήτω τὸ ἔθνος ! !

Τυπογραφικὰ παροράματα.		
διαγαγεῖν	ἀνάγνωθι	δεῖ ἀγαγεῖν
ἑκατὸ	•	ἑκατὸν
ἐντμίως	•	ἐντίμως καὶ τινα ἄλλα
τύπογρ. λάθη συνέθεσαν, δι' ἧς ζητούμεν	συγγνώμην.	

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000050516

Πρόσθετον 27

Τυπῶται ἑσπέρῃ 75